

Energetický regulační úřad

Ing. Alena Vitásková
předsedkyně

Č. j.: 02243-13/2014-ERU

V Jihlavě dne 30. července 2014

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti TEPLO Rumburk, s.r.o., se sídlem Lesní 92, 408 01 Rumburk, IČ: 254 07 104 (dále též „kontrolovaná osoba“ nebo „účastník řízení“), zastoupené

██████████, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02243-9/2014-ERU (sp. zn. KO-02243/2014-ERU) ze dne 7. května 2014, kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 odst. 1 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), a § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, uznal účastníka řízení vinným ze spáchání správního deliktu podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách při kalkulaci ceny tepelné energie za rok 2010 v cenové lokalitě „Rumburk – CZT Podhájí“ uplatnil v položce „Finanční leasing“ náklad na nájemné o 7 889 616 Kč vyšší, než odpovídá maximální výši nájmu v závislosti na průměrném množství tepelné energie podle bodu (2.3.1) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 7/2008, k cenám tepelné energie, ve znění účinném pro rok 2010, a v položce „Opravy a údržba“ uplatnil náklad o 241 973 Kč vyšší, než je sjednaná maximální výše nákladů vyplývající na běžnou údržbu a opravy vyplývající ze smlouvy o nájmu technologie ve znění dodatku č. 1 ze dne 17. dubna 2002, za což mu bylo podle § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona uloženo opatření k nápravě spočívající v povinnosti vystavit odběratelům v cenové lokalitě opravné vyúčtování výsledné ceny tepelné energie za rok 2010 bez zahrnutí neoprávněných nákladů do ceny tepelné energie a podle § 16 odst. 4 písm. b) zákona o cenách pokuta ve výši 800 000 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč, jsem jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu rozhodla podle § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti TEPLO Rumburk, s.r.o., se sídlem Lesní 92, 408 01 Rumburk, IČ: 254 07 104, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02243-9/2014-ERU (sp. zn. KO-02243/2014-ERU) ze dne 7. května 2014 zamítám a napadené rozhodnutí potvrzuji.

Odůvodnění:

I. Průběh kontroly

Energetický regulační úřad zahájil dne 22. ledna 2013 kontrolu u společnosti TEPLO Rumburk, s.r.o., ve smyslu zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, jejímž předmětem bylo dodržování cenových předpisů při kalkulaci výsledné ceny tepelné energie za rok 2010 v cenové lokalitě „Rumburk – CZT Podhájí“. Závěry uskutečněné kontroly byly obsaženy v kontrolním protokole č. K024013 ze dne 24. října 2013. V kontrolním protokolu bylo konstatováno, že kontrolovaná osoba sjednala a vyúčtovala v roce 2010 v cenové lokalitě dvousložkovou cenu tepelné energie, přičemž cena byla kalkulována na jedné úrovni předání z domovních předávacích stanic. V položce „Finanční leasing“ uplatnila kontrolovaná osoba částku ve výši 14 750 001 Kč na základě Smlouvy o nájmu nemovitostí ze dne 8. listopadu 1999 uzavřené s Městem Rumburk a Smlouvy o nájmu technologie ze dne 8. listopadu 1999 uzavřené se společností Harpen ČR, s.r.o., přičemž výše nájemného je 1 Kč za nájem nemovitosti a 14 750 000 Kč za nájem technologie.

Kontrolní pracovníci konstatovali, že v případě obou smluv se jedná nikoliv o právní vztah povahy finančního leasingu, ale o nájem a uvedené částky představují nájemné za užívání nemovitostí a technologie, přičemž kontrolovaná osoba uvedené částky historicky jako nájem vykazovala i vedla v rámci svého účetnictví a pořizovací hodnota pronajatého majetku byla prostřednictvím jednotlivých plateb splacena již v roce 2007. Na základě bodu (2.3.1) cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 7/2008 stanovil Energetický regulační úřad maximální výši nájemného tepelných zařízení pro rozvod a výrobu tepelné energie, která je v ceně tepelné energie oprávněným nákladem, a dospěl k závěru, že maximální výše nájmu v ceně tepelné energie za rok 2010 byla v případě kontrolované osoby ve výši 6 860 385 Kč, kdežto kontrolovaná osoba uplatnila v cenové kalkulaci náklady na nájemné o 7 889 616 Kč vyšší. Energetický regulační úřad dále shledal neoprávněný náklad v ceně tepelné energie ve výši 241 973,39 Kč vynaložený na opravy a údržbu, přičemž uvedená výše představovala částku, kterou kontrolovaná osoba nebyla povinna vynaložit.

Kontrolovaná osoba proti kontrolnímu protokolu č. K024013 ze dne 24. října 2013, s nímž byla uvedeného dne seznámena, podala dne 8. listopadu 2013 námitky, v nichž předložila upravenou kalkulaci ceny tepelné energie.

O námitkách kontrolované osoby rozhodl Energetický regulační úřad rozhodnutím č. j. 00611-16/2013-ERU ze dne 13. prosince 2013, kterým podaným námitkám nevyhověl a kontrolní zjištění obsažená v kontrolním protokolu č. K024013 ze dne 24. října 2013 potvrdil. Energetický regulační úřad v odůvodnění uvedl, že předložení upravené cenové kalkulace by neoprávněně zasahovalo do již odběratelům vyúčtovaných cen, přičemž by došlo k sedminásobnému nárůstu položky „Zisk“.

II. Správní řízení na prvním stupni

Dne 3. března 2014 Energetický regulační úřad oznámil kontrolované osobě zahájení správního řízení pro podezření ze spáchání správního deliktu podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách.

Dne 25. dubna 2014 účastník řízení zaslal Energetickému regulačnímu úřadu své vyjádření k podkladům rozhodnutí, v jehož rámci uvedl, že jeho námitky vůči kontrolnímu protokolu byly oprávněné a vysvětlovaly též oprávněnost postupu účastníka řízení

při kalkulaci cen tepelné energie. Účastník řízení dále konstatoval, že uložení pokuty ve správním řízení by mohlo způsobit úpadek účastníka řízení, zahájení insolvenčního řízení a v důsledku tedy jeho likvidaci.

III. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 02243-9/2014-ERU (sp. zn. KO-02243/2014-ERU) ze dne 7. května 2014 Energetický regulační úřad uznal účastníka řízení vinným ze spáchání správního deliktu podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách, kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách při kalkulaci ceny tepelné energie za rok 2010 v cenové lokalitě „Rumburk – CZT Podhájí“ uplatnil v položce „Finanční leasing“ náklad na nájemné o 7 889 616 Kč vyšší, než odpovídá maximální výši nájmu v závislosti na průměrném množství tepelné energie podle bodu (2.3.1) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 7/2008, k cenám tepelné energie, ve znění účinném pro rok 2010, a v položce „Opravy a údržba“ uplatnil náklad o 241 973 Kč vyšší, než je sjednaná maximální výše nákladů vyplývající na běžnou údržbu a opravy vyplývající ze smlouvy o nájmu technologie ve znění dodatku č. 1 ze dne 17. dubna 2002, za což mu bylo Energetickým regulačním úřadem podle § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona uloženo opatření k nápravě spočívající v povinnosti vystavit odběratelům v cenové lokalitě opravné vyúčtování výsledné ceny tepelné energie za rok 2010 bez zahrnutí neoprávněných nákladů do ceny tepelné energie a podle § 16 odst. 4 písm. b) zákona o cenách udělena pokuta ve výši 800 000 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

V odůvodnění rozhodnutí Energetický regulační úřad konstatoval, že v souladu s bodem (2.3.1) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008 lze do ceny tepelné energie v kalendářním roce zahrnout nájem ve výši dlouhodobě obvyklé úrovně nájmu za provozovaný pronajatý movitý a nemovitý majetek související s výrobou a rozvodem tepelné energie, maximálně však do výše stanovené cenovým rozhodnutím, což v případě účastníka řízení, který má pronajatý zdroj sloužící k výrobě tepelné energie a sekundární rozvody tepelné energie činí 105 Kč/GJ. Podle cenového rozhodnutí se tyto hodnoty nájmeného vztahují k množství tepelné energie vypočtené jako průměr množství tepelné energie z výroby anebo rozvodu tepelné energie za tři bezprostředně předcházející kalendářní roky, což bylo v případě účastníka řízení 65 337 GJ. Na základě těchto skutečností prvostupňový správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení uplatnil náklady na nájem o 7 889 616 Kč vyšší.

Ohledně povahy plateb kalkulovaných jakožto náklady na finanční leasing Energetický regulační úřad konstatoval, že ačkoliv je smlouva o finančním leasingu smlouvou nepojmenovanou, její základní znaky jsou definovány právní doktrínou i judikaturou, přičemž podstatou finančního leasingu je poskytnutí předmětu leasingu do užívání nájemci, který hradí náklady spojené s pořízením předmětu leasingu, a konečným účelem je převod vlastnictví k předmětu leasingu na nájemce. Smlouvu o nájmu technologie ze dne 8. listopadu 1999 z tohoto hlediska Energetický regulační úřad vyhodnotil jakožto smlouvu nájemní, neboť neobsahovala základní náležitosti leasingové smlouvy.

Ohledně nákladů vynaložených na opravy a údržbu Energetický regulační úřad shledal, že byly uplatněny ve výši 597 619 Kč, z toho náklady ve výši 441 973 Kč na opravy technologie, přičemž podle bodu (2.3.4) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008 náklady na opravu či renovaci pronajatého movitého a nemovitého majetku, související s výrobou a rozvodem tepelné energie a vzniklé nad rámec smluvních povinností nájemce, je možné

do ceny tepelné energie zahrnout pouze za předpokladu, že o výši takto vynaložených nákladů bude sníženo nájemné za pronajatý movitý a nemovitý majetek v kalkulaci ceny tepelné energie. Jak bylo sjednáno v dodatku č. 1 ze dne 17. dubna 2002 ke smlouvě o nájmu technologie, účastník řízení jako nájemce je povinen provádět opravy a údržbu do celkového objemu ročních nákladů maximálně 200 000 Kč. Náklady nad uvedenou hodnotu je tedy třeba hodnotit jako ekonomicky neoprávněné v kalkulaci ceny tepelné energie.

Při ukládání pokuty za správní delikt Energetický regulační úřad zvažoval uložení pokuty ve výši nepřiměřeného majetkového prospěchu ve smyslu § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách, nicméně s ohledem na objem pokut účastníkovi řízení v minulosti uložených a povinnost uloženou opatřením k nápravě ve vztahu k odběratelům, dospěl k závěru, že pokuta v takové výši by mohla být pro účastníka řízení likvidační a z tohoto důvodu uložil pokutu ve výši 800 000 Kč, kterou shledal přiměřenou závažnosti spáchaného správního deliktu.

IV. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02243-9/2014-ERU ze dne 7. května 2014 podal účastník řízení dne 26. května 2014 rozklad. Účastník řízení setrval na argumentaci, že položku „nájem“ vyhodnotil Energetický regulační úřad nesprávně, jelikož se svou povahou jedná o náklad vynaložený na leasingové splátky. Podle názoru účastníka řízení nelze konstatovat žádné podstatné náležitosti smlouvy o finančním leasingu, hlavní je zájem pronajímatele, aby po skončení smlouvy byl předmět smlouvy převeden do vlastnictví nájemce. Podle názoru účastníka řízení Energetický regulační úřad přehlíží některé závěry judikatury, ale účelně vzal v úvahu pouze některé okolnosti. Energetický regulační úřad podle názoru účastníka řízení sám pochybil, když v cenovém rozhodnutí nevymezil podmínky, které musí smlouva o finančním leasingu splňovat. Účastník řízení dále odkázal na interpretační zásadu in dubio pro libertate, která by v pochybnostech měla vést k rozhodnutí ve prospěch účastníka řízení. Ohledně nákladů vynaložených na opravy a údržbu účastník řízení uvedl, že se jedná o ekonomicky oprávněný náklad, neboť bez uskutečnění oprav nad rámec smluvního limitu by technologii nebylo možno k výkonu licencované činnosti využívat, přičemž smluvní podmínky pro úhradu nákladů ve výši 241 973 Kč nebyly splněny.

Účastník řízení je dále přesvědčen, že výrok II. napadeného rozhodnutí je zmatečný, nesrozumitelný a nevykonatelný.

Na základě výše uvedených skutečností účastník řízení navrhuje, aby předsedkyně Energetického regulačního úřadu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02243-9/2014-ERU ze dne 7. května 2014 v plném rozsahu zrušila.

V. Posouzení námitek účastníka řízení

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu jsem po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem.

Podle bodu (1.1) cenového rozhodnutí č. 7/2008 se ceny tepelné energie, kterou se rozumí energie tepla nebo chladu, regulují způsobem věcného usměrňování cen. Do ceny tepelné energie lze v kalendářním roce promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) podle zvláštního právního předpisu.

Podle bodu (1.2) cenového rozhodnutí č. 7/2008 ekonomicky oprávněnými náklady v ceně tepelné energie jsou ekonomicky oprávněné náklady nezbytně související s výrobou anebo rozvodem tepelné energie v kalendářním roce, které vycházejí z účetnictví dodavatele tvořeného v souladu s Českými účetními standardy podle zvláštního právního předpisu. Některé ekonomicky oprávněné náklady v ceně tepelné energie včetně stanovení podmínek pro určení jejich výše jsou uvedeny v příloze č. 1 tohoto cenového rozhodnutí.

Podle § 2 odst. 7 zákona o cenách se za ekonomicky oprávněné náklady považují náklady pořízení odpovídajícího množství přímého materiálu, mzdové a ostatní osobní náklady, technologicky nezbytné ostatní přímé a nepřímé náklady a náklady oběhu; při posuzování ekonomicky oprávněných nákladů se vychází z dlouhodobě obvyklé úrovně těchto nákladů v obdobných ekonomických činnostech s přihlédnutím k zvláštnostem daného zboží.

Východiskem posuzování předmětné věci je skutečnost, že účastník řízení byl trestán za správní delikt podle zákona o cenách, přičemž pochybení při kalkulaci ceny tepelné energie bylo shledáno ve vztahu k dvěma položkám kalkulace.

Jádrem rozkladu účastníka řízení je právní kvalifikace Smlouvy o nájmu technologie ze dne 8. listopadu 1999, od níž se odvíjí závěr, zda účastník řízení cenové předpisy porušil či nikoliv. Cenové rozhodnutí č. 7/2008, ve znění účinném do 31. prosince 2010, stanoví v bodě (2) přílohy č. 1 k cenovému rozhodnutí způsob zahrnování stálých ekonomických nákladů do ceny tepelné energie. Bod (2.3) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí stanoví maximální výši nájemného na GJ dodané tepelné energie, kterou lze do cenové kalkulace zahrnovat. Z hodnot množství dodané a rozváděné tepelné energie za předcházející tři roky stanovili kontrolní pracovníci v souladu s bodem (2.3) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008 maximální výši nájmu pro rok 2010 ve výši 6 860 385 Kč a zjistili, že kontrolovaná osoba uplatnila v kalkulaci nájem o 7 889 616 Kč vyšší. U leasingu stanovuje bod (2.4) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí na rozdíl od nájmu oprávněnost zahrnutí nákladů na finanční pronájem do výše ročních odpisů příslušného majetku podle bodu (2.2).

Z hlediska posouzení charakteru nákladů uplatněných účastníkem řízení v kalkulaci ceny tepelné energie je třeba učinit závěr, zda je právní vztah, jehož plnění uvedené náklady představují, nájmem či leasingem. V souladu s judikaturou je podle mého názoru možno vycházet ze skutečnosti, že leasingová smlouva představuje smlouvu inominátní ve smyslu § 269 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 579/2004). Z pohledu právní teorie a judikatury jsou nicméně konstruovány určité znaky, z jejichž hlediska lze danou smlouvu kvalifikovat jako leasingovou nebo nikoliv. Nedostatek právní úpravy podstatných náležitostí leasingové smlouvy neznámá nemožnost posouzení, zda je daná smlouva leasingová či nikoliv. Neztotožňuji se s názorem účastníka řízení obsaženým v rozkladu, že v případě nedostatku zákonné úpravy institutu finančního leasingu by takovou úpravu Energetický regulační úřad mohl napravit v rámci předpisu podzákonného. V dané věci je třeba především posoudit charakter nákladů z hlediska cenových předpisů s ohledem na znění výše uvedených ustanovení zákona o cenách a cenového rozhodnutí č. 7/2008. Z hlediska podmínek cenového

rozhodnutí č. 7/2008 je pro posouzení oprávněnosti nákladů vynaložených účastníkem řízení podstatné, zda předmětný právní vztah představuje nájem či finanční leasing, a z tohoto důvodu k tomuto posouzení Energetický regulační úřad přistoupil, a to podle mého názoru na základě řádně vymezených a odůvodněných kritérií.

Vycházet je přitom třeba především ze smyslu a účelu cenové regulace stanovené cenovým rozhodnutím č. 7/2008, tj. posouzení účelu, který vedl k odlišnému přístupu k nájmu na straně jedné a finančnímu leasingu na straně druhé. Jelikož cenová regulace prostřednictvím věcného usměrňování cen (ustanovení § 6 zákona o cenách), která se uplatňuje při regulaci cen tepelné energie, spočívá v nastavení pravidel pro zahrnování ekonomických nákladů do ceny (tj. cena není stanovena pevně, ale odráží hodnocení přípustnosti určitých nákladů), je třeba vycházet z ekonomické povahy nájmu a finančního leasingu, která se promítá v odlišném způsobu regulace. U finančního leasingu je podstatná jeho pořizovací funkce, jak správně zdůraznil Energetický regulační úřad v napadeném rozhodnutí, na rozdíl od funkce užívací. Finanční leasing tedy slouží jako prostředek nabytí majetku užívaného k výkonu licencované činnosti do vlastnictví držitele licence, přičemž regulovaná cena za dodávky tepelné energie pokrývá náklady na pořízení majetku, za současného předpokladu, že dojde k podstatnému snížení ceny poté, co držitel licence majetek užívaný k výkonu licencované činnosti nabyde do svého vlastnictví. Tomu odpovídá i výše nákladů vynaložených na finanční pronájem podle bodu (2.4) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí odpovídajícím odpisům majetku, tj. způsobu regulování, kdy by držitel licence nabytí majetku do vlastnictví jednorázově. Oproti tomu pro nájem, jehož primární funkce je užívací, je nastavena regulace ceny odlišně, neboť nájemné neslouží k hrazení pořizovací ceny majetku, na rozdíl od leasingových splátek.

Jednou z typických skutečností odlišujících nájem a finanční leasing je, že leasingový nájemce přejímá smlouvou o finančním leasingu nebezpečí škody na jeho předmětu a spojené s jeho provozem, tj. odpovědnost spočívá na straně nájemce. To souvisí se skutečností, že na rozdíl od nájmu není funkce finančního leasingu užívací, ale pořizovací (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 2011/2010, obdobně rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3582/2012). Závazky pronajímatele se omezují na finanční závazky (pořízení předmětu nájmu a jeho předání, jeho prodej na konci vztahu). Pronajímatel zůstává po celou dobu trvání vztahu vlastníkem předmětu leasingu, ale jeho práva a povinnosti s výjimkou práva věc zcizit a zatížit právem třetí osoby přechází na nájemce. Jak uvedl Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 23 Cdo 678/2012, nájemce má obvykle právo na koupi předmětu leasingu do svého vlastnictví za cenu, která bývá označována jako zůstatková či zbytková, neboť vyjadřuje rozdíl mezi cenou předmětu leasingu, resp. náklady spojenými s pořízením předmětu leasingu, na počátku a celkovou výší té části leasingových splátek, kterými je pořizovací cena předmětu leasingu splácena. V této souvislosti se hovoří o pořizovací funkci finančního leasingu, která jej kvalitativně odlišuje od nájmu, u něhož je primární funkce užívací. Naopak v praxi nebývá u finančního leasingu právo nájemce odstoupit od smlouvy, a to ani pro vady předmětu smlouvy (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3582/2012).

Z pořizovací funkce finančního leasingu také vyplývá, že pronajímatel nemá zájem na vrácení předmětu leasingu, ale na splacení všech splátek a konečném převodu vlastnictví, v případě předčasného ukončení vztahu vinou nájemce proto postihuje obvykle nájemce určitá forma sankce, typicky ve formě povinnosti doplacení zbývajících splátek. Podstatným znakem leasingu je tak skutečnost, že dojde-li k předčasnému ukončení leasingu, zůstává dána

povinnost leasingového nájemce uhradit navrhovateli nesplacený zbytek pořizovací ceny a nezaplacené úroky (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 4356/2008, rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 3073/2008). Smyslem uvedeného je skutečnost, že leasingový pronajímatel nemá zájem na konečném nabytí vlastnictví předmětu pronájmu, ale na uhrazení leasingových splátek, tj. splnění finančních závazků. Výstižně tento znak vyjadřuje zejména rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 4122/2008, který uvádí, že „leasingovým společností, byť jsou vlastníky předmětu leasingu, na rozdíl od nájemního vztahu nezáleží na tom, zda a do jaké míry leasingoví nájemci zhodnocují předmět leasingu. Rovněž tak nemají zájem na tom, aby se věc, jejíž jsou po dobu trvání leasingového vztahu vlastníkem, vrátila do jejich dispozice, nýbrž jejich cílem zpravidla je, aby po zaplacení všech leasingových splátek přešel předmět leasingu do vlastnictví leasingového nájemce. Do dispozice leasingové společnosti se předmět leasingu dostane zpět proto obvykle pouze tehdy, pokud leasingovou smlouvu nedodrží nájemce (typickým příkladem je neplacení leasingových splátek). Jestliže dojde k vrácení předmětu leasingu leasingovému pronajímateli z důvodu předčasného ukončení leasingové smlouvy pro okolnosti na straně nájemce, v důsledku čehož se nenaplní sjednaný účel leasingové smlouvy, nemění se tím nic na povinnosti nájemce uhradit leasingové společnosti dosud nezaplacený zůstatek pořizovací ceny předmětu leasingu, splátky splatné do ukončení smlouvy a dosud nezaplacené úroky“.

Jak je patrné z výše uvedeného, existuje bohatá ustálená judikatura, která konstruovala základní znaky leasingového závazkového vztahu včetně jeho rozdílů oproti nájmu. Ze skutečnosti, že leasingová smlouva je pojímána jako smlouva inominátní, nelze dovozovat nemožnost posouzení závazkového vztahu jako finančního leasingu či vztahu obdobného (např. nájemního).

Z hlediska výše uvedených předpokladů se ztotožňuji s názorem Energetického regulačního úřadu, že Smlouva o nájmu technologie ze dne 8. listopadu 1999 představuje smlouvu nájemní, nikoliv leasingovou, a to na základě následujících skutečností:

I. Předmětná smlouva neuvádí pořizovací cenu pronajímané technologie, což je skutečnost svědčící pro závěr, že se jedná o smlouvu nájemní. Požadavek na uvedení pořizovací ceny lze dovést jak z judikatury (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 3073/2008, rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 4122/2008), tak názorů doktríny (viz *Farská, P., Kofroň, M., Novotný, M., a kol. Finanční leasing v právní praxi.* Praha: C. H. BECK. 2003. str. 38 a násl.).

II. Smlouva neobsahuje předpis leasingových splátek za dobu trvání závazkového vztahu, naopak v průběhu jeho trvání došlo ke změnám výše plateb, což svědčí pro závěr, že se jedná o nájemné za užívání technologie, nikoliv o leasingové splátky, neboť při uzavírání leasingového vztahu musí být známa cena leasingu. Smlouva o nájmu technologie ze dne 8. listopadu 1999 stanovila nájemné v bodě 5.1 na 21 724 858 Kč bez DPH ročně, dodatek č. 1 k uvedené smlouvě ze dne 17. dubna 2002 nájemné pro rok 2001 ve výši 15 083 000 Kč bez DPH a od 1. února 2012 ve výši 18 102 000 Kč bez DPH, dodatek č. 2 k uvedené smlouvě ze dne 10. října 2005 nájemné ve výši 17 000 000 Kč bez DPH ročně a dodatek č. 3 ze dne 8. prosince 2006 roční nájemné ve výši 15 000 000 Kč bez DPH. Spolu s neuvedením pořizovací smlouvy technologie došlo navíc k tomu, že v případě přijmutí argumentace účastníka řízení by nebyl znám zůstatek pořizovací ceny předmětu leasingu a zároveň se nikterak nezměnila částka, za níž měl účastník řízení právo předmět nájmu po jeho skončení odkoupit, ačkoliv by měla odrážet cenu zůstatkovou.

III. Esenciálním ustanovením leasingové smlouvy je převod vlastnictví k předmětu leasingu na leasingového nájemce po skončení právního vztahu (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 678/2006). Uvedené ustanovení bylo mezi účastníkem řízení a společností Harpen ČR, s.r.o., fakticky sjednáno až dodatkem č. 2 ke smlouvě o nájmu technologie ze dne 10. října 2005. Cena, za níž má být po ukončení leasingu jeho předmět nájemci odprodán, by měla odrážet cenu zbytkovou, kterou v daném případě při neuvedení pořizovací ceny není ze smlouvy jako takové, resp. jejího dodatku, možno určit. V daném případě tedy částka 19 200 000 Kč, za níž je podle dodatku č. 2 ke smlouvě o nájmu technologie nájemce povinen předmět nájmu odkoupit, nepředstavuje cenu zbytkovou, která by navíc měla být pouhým zlomkem ceny pořizovací, s ohledem na skutečnost, že k úhradě pořizovací ceny slouží vypočtené leasingové splátky. V daném případě však uváděná cena 19 200 000 Kč představuje významnou část pořizovací ceny, kterou Energetický regulační úřad zjistil od pronajímatele a která činila 144 524 457,45 Kč.

V tomto ohledu je třeba podotknout, že ustanovení o prodeji předmětu nájmu účastníkovi řízení obsahoval již čl. 3.5. smlouvy o nájmu technologie z 8. listopadu 1999, nicméně zároveň uváděl, že v případě předčasného ukončení platnosti smlouvy toto ustanovení neplatí, čímž je popřen pořizovací smysl leasingu. Zároveň absentuje další jeho podstatný znak, že v případě předčasného ukončení leasingu je nájemce povinen doplatit leasingové splátky, protože v uvedeném případě zůstává pronajímateli ve vlastnictví předmět leasingu, aniž by trval na uhrazení dalších splátek. Z tohoto hlediska je tedy spíše smlouvu třeba kvalifikovat jako smlouvu o koupi najaté věci.

IV. Z hlediska smlouvy leasingové není standardním ani ujednání čl. III. odst. 3.6. dodatku č. 2 ke smlouvě o nájmu technologie, který odprodej předmětu nájmu po jeho skončení označuje za smlouvu o smlouvě budoucí. V tomto případě tak charakter smluvního ujednání o následné koupi předmětu nájmu zcela odpovídá smlouvě o koupi najaté věci ve smyslu § 489 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

V. Ohledně přechodu nebezpečí na předmětu finančního pronájmu platí, že nájemce přejímá nebezpečí škody. V tomto směru je však opět ustanovení smlouvy o nájmu technologie nejasné, neboť smlouva původní v čl. 3.3 a 3.4 přenášela povinnosti spojené s udržováním předmětu nájmu a náklady vynakládané na opravy věci na nájemce, jak by odpovídalo smlouvě leasingové, nicméně dodatkem č. 1 ke smlouvě o nájmu technologie uzavřené dne 17. dubna 2002 s účinností od 1. ledna 2001 bylo stanoveno, že nájemce provádí pouze určitou část oprav do výše 200 000 Kč a náklady na údržbu, revize, kontroly, opravy a zkoušky nad tuto cenu hradí pronajímatel, což leasingové smlouvě neodpovídá.

Další námitky účastníka směřovaly k nákladům vynaloženým na opravy, které Energetický regulační úřad shledal neoprávněnými. V tomto směru se plně ztotožňují s hodnocením obsaženým na str. 12 napadeného rozhodnutí. Ekonomickou oprávněnost nákladů nelze hodnotit pouze z hlediska nutnosti jejich vynaložení, kterou ostatně Energetický regulační úřad nezpochybnil, zpochybnil však, že šlo o náklady, které měl vynaložit účastník řízení. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 2 AfS 109/2007-146, „věcné usměrňování ceny tepla (...) vychází z toho, že lze objektivně, tj. ekonomickou úvahou osoby nezávislé na dodavateli tepla, určit u konkrétního dodavatele s ohledem na jeho podmínky tzv. ekonomicky oprávněné náklady na výrobu tepla a vymezit je oproti nákladům ekonomicky neoprávněným. Ekonomicky oprávněnými náklady nutno rozumět náklady, které by řádný hospodář vynaložil, aby zajistil zejména samotnou výrobu tepla, přiměřenou údržbu

a reprodukci svého majetku účelně používaného přímo či nepřímo v souvislosti s výrobou tepla, přiměřenou bezpečnost samotné výroby tepla i procesů souvisejících (přinejmenším v míře zákonem předepsané) a přiměřenou míru spolehlivosti dodávek tepla, a také, aby dosáhl přiměřeného zisku z této činnosti. Ekonomicky neoprávněnými pak budou náklady, které buď vůbec se samotným procesem výroby tepla nesouvisí, nebo náklady, které sice s ním přímo či nepřímo souvisí, ale řádný hospodář by je nevynaložil“. V tomto směru nelze považovat za oprávněné náklady, které v souladu s dodatkem č. 1 ze dne 17. dubna 2002 ke smlouvě o nájmu technologie i s bodem (2.3.4) přílohy č. 1 cenového rozhodnutí č. 7/2008 účastník řízení neměl vynaložit.

Co se týká výroku II. napadeného rozhodnutí, kterým bylo uloženo účastníkovi řízení opatření k nápravě, je zjevné, že postupem účastníka řízení došlo k poškození odběratelů v dané cenové lokalitě a nepřiměřenému majetkovému prospěchu účastníka řízení, přičemž z daňových předpisů nelze dovozovat nemožnost provedení nápravy ve vztahu k odběratelům či snad legalizaci získání nepřiměřeného majetkového prospěchu. Ohledně odůvodnění tohoto výroku se ztotožňuji s odůvodněním napadeného rozhodnutí.

VI. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 správního řádu jsem jako odvolací správní orgán, vzhledem k výše uvedenému, proto dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy, konkrétně se zákonem o cenách a cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. 7/2008. Napadené rozhodnutí má též náležitosti požadované správním řádem, neboť byly v souladu s § 68 odst. 3 uvedeny důvody výroku, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Z těchto důvodů rozklad účastníka řízení zamítám a napadené rozhodnutí potvrzuji.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí se podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 4 správního řádu nelze dále odvolat.

-Otisk úředního razítka-

Ing. Alena Vitásková, v. r.
předsedkyně Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

TEPLO Rumburk, s.r.o., prostřednictvím [REDACTED]